SPRINT ZGODBE O USPEHU

EKOLOŠKA PRIDELAVA MLEKA V SLOVENIJI

Družinska mlečna kmetija v Sloveniji pripoveduje o svojih izkušnjah s prehodom na ekološko kmetijstvo. V boju z visokimi stroški vložkov in iskanju ekonomske vzdržnosti so prevzeli nadzor nad poslovno usmeritvijo kar je omogočilo preskok v ekološko kmetijstvo.

rehod na ekološko pridelavo je pomagal znižati vhodne stroške in povečati ekonomsko moč kmetije. Mlečnost in kakovost sta se stabilizirali. Kmetica poroča, da so njihova zemljišča in živina od preusmeritve bolj zdravi. Prehod je povzročil številne spremembe; prenehanje uporabe sintetičnih pesticidov je bila le ena izmed njih.

IZZIV

Omejena ekonomska vzdržnost, visoki vhodni stroški in pomanjkanje nadzora nad pridelovalnimi viri so pripeljali do tega, da je kmetija iz Brežic naredila preskok in se preusmerila v ekološko kmetovanje.

GLAVNE OVIRE

- nepredvidljive vremenske razmere
- omejeni finančni viri
- pomanjkanje trga za manj poznane pridelke
- nadzor nad pleveli
- glivične bolezni pri žitih (Fusarium)

GLAVNI PRISTOPI

- pridelava posevkov (vrste in sorte) odpornih na bolezni
- s kolobarjenjem prekiniti cikel razvoja bolezni in plevelov
- potrebe po beljakovinski krmi zadostiti s spremenjeno pašo in kolobarjem
- spodbujati prenos znanja med kmeti in raziskovalci
- ozaveščati javnost o ekološkem kmetovanju

REŠITVE ZA IZMENJAVO ZNANJA

- aktivnosti ozaveščanja državljanov, tudi skozi šolski sistem
- promocija oznake “pridelano brez pesticidov” na ravni občine, regije, geografskega območja
- izmenjava znanja o učinkovitešji rabi pesticidov preko interesnih skupin kmetov

KLJUČNI CILJI

- postati ekološka mlečna kmetija, ki bo prešla od uporabe sintetičnih pesticidov in mineralnih gnojil
- vpeljava širokega kolobarja (vrstenje posevkov)
- preizkušanje novih mešanic krme za živino
- zmanjševanje vpliva (obremenitev) na okolje in naravo
- narediti kmetijo trajnostno z dobrim donosom

TEHNIČNI

1. **Preizkušanje različnih sort posevkov in tehnik pridelave, primernih glede na teren, potrebah rastlin po gnojilnih in glede na razširjenost bolezni**
2. **Optimizacija tehnologije pridelave krme na trajnih travnikih za večje okoljske koristi, donos kmetije in trajnost pridelave**
3. **Investicije v nove stroje**

EKONOMSKI

4. **Pri razvoju kmetije kar najbolje izkoristiti neposredna plačila Skupne kmetijske politike**
5. **Z optimizacijo krmnih obrokov zmanjšati količino dokupljene beljakovinske krme za živino**
6. **Zmanjšanje vhodnih stroškov z gnojilnimi načrti, optimalno rabo gnojil s kmetije in izboljšanjem tehnologij pridelave travinja in detelj.**

SVETOVANJE

7. **Svetovanje kmetijske svetovalne službe o ukrepih, tehnikah in tehnologijah za izboljšanje pridelave in odpornosti posevkov.**

V SREDIŠČU - FUSARIUM

Ta resna glivična bolezen žitnih posevkov lahko poškoduje zrna in povzroči izgubo kakovosti in količine pridelka zrnja. Na kmetiji so ugotovili, da lahko preprečijo pojav bolezni z uvrstitvijo oljne ogršice v kolobar. Sedaj preizkušajo tudi metuljnice, kot sta krmni grah in detelja.

SPRINT ZGODBE O USPEHU

EKOLOŠKA MLEKARSTVO V SLOVENIJI

REZULTATI IN IZIDI

Zmanjšanje rabe pesticidov: izvajanje kolobarja in sort, odpornih na bolezni, je ohranila produktivnost, in ob enem zmanjšala vnos pesticidov.

Znanje kmetov: sodelovanje v številnih poskusih, obsežno preizkušanje novosti in vključevanje v priložnosti za učenje so razširili znanje o različnih sortah pridelkov in pristopih k njihovi uspešni pridelavi.

Ekonomske koristi: večja izplačila neposrednih plačil so pomagala pri preusmeritvi. Ohranili podoben dobiček tudi po zmanjšanju plačil po zaključku preusmeritve. Kmetija je postala manj intenzivna, kar je privedlo do prihrankov pri stroških.

PRIDOBLJENE IZKUŠNJE

- **Prilagodljivost in preizkušanje:** preizkušanje novih posevkov, krmnih mešanice za živino in tehnik/tehnologij kmetovanja je bilo ključnega pomena za določitev, kaj najbolje deluje v razmerah na njihovi kmetiji.
- **Sodelovanje in izmenjava znanja:** sodelovanje z mlajšo generacijo, usposobljenimi svetovalci in aktivno sodelovanje pri prenosu znanja med kmeti je bilo bistvenega pomena za uvajanje in izvajane novih metod v ekološkem kmetovanju.
- **Dolgoročna zaveza:** preusmeritev na ekološko kmetovanje zahteva potrpežljivost, prilagodljivost in dolgoročno načrtovanje s poudarkom na kolobarjenju in zdravju tal.
- **Doma pridelana hranila:** zmanjšanje odvisnosti od zunanjih virov z uporabo doma pridelane krme in organskih gnojil je izboljšalo ekonomsko moč in vzdržnost ter okoljsko trajnost kmetije.
- **Potreba po infrastrukturi:** k razširitvi tržnega dosega bi pripomogle izboljšane skladiščne in hladilne enote, vendar ostaja izziv finančni kapital kmetij.

V SREDIŠČU POZORNOSTI VKLJUČEVANJE JAVNOSTI

Ekološka kmetija Žniderščič vidi vključevanje splošne javnosti (občanov) v izobraževanje o ekološkem kmetijstvu kot ključno za izboljšanje razumevanja in motivacije potrošnikov, da podprejo njihov pristop. Preko družbenih omrežij so vzgojili veliko sledilcev, kar jim pomaga pri komunikaciji o njihovem delu in izvajanju visokotehnoloških praks.

PRENOSLJIVOST

Izbrani pristop poudarja razumevanje lokalnih pogojev, skupaj z izvajanjem kolobarja posevkov in zmanjšanjem stroškov zunanjih vložkov.

Poleg tega je dostop do virov informacij in svetovalne podpore nujen za uspešno prilagajanje.

Ko je vse to vzpostavljneo, model kmetije dokazuje, da je trajnostno in ekonomsko uspešno ekološko kmetovanje mogoče doseči z vključevanjem v raziskave, sodelovanjem ter nenehnim prilagajanjem in izboljšavami.

DODATNE INFORMACIJE

Preberi več o Ekološki kmetiji Žniderščič tukaj

Prispevek sta pripravila: Honor Mackley-Ward, Countryside & Community Research Institute, in Matjaž Glavan, Univerza v Ljubljani.

Terensko raziskovalno delo: Matjaž Glavan, Ana Frelih-Larsen

Hvala kmetiji Bernarde in Antona Žniderščič